

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6

Nincs többé adóhátralékos

Az az energia, amelyet az adók behajtásában mostanában Nagyváradon tapasztalunk, minden eddigi képzelgetet felülmúl. Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy az adóvégrehajtók csak kötelességüket teljesítik és a törvény egy percnél hamarabb sem engedélyez az adófizetők számára. De a törvény szigorú és rideg paragrafusait úgy kell alkalmazni, ahogy az az életviszonyok mérlegelése mellett lehetséges. A mostani adóbehajtás nem ismeri ezt a méltányosságot. Új év óta a leghatásosabb és legkíméletlenebb eszközökkel eközékválnak mindenütt. A dobzó már divatját multá. Az árverésen nem jelentkeztek vevők. A lefoglalt ingóságokkal nem tudtak mihez rogni a végrehajtók. Valami titkos és minden előzetes megbeszélés nélküli szolidaritás alakult ki az adózók között és az árverésen nem akadt licitáló.

Az adóbehajtó közegek ezt hamarosan kitaláspasztáit és más, sokkal erősebb eszközökhöz nyultak. Egymásután érkeznek hozzánk panaszok, hogy a végrehajtók egyszerűen elszállítják a lefoglalt tárgyakat és pedig épen azokat, amelyekre a fizetni nem tudó adózóknak a legnagyobb szükségük van. Még ez az eljárás sem jogtalan, ha legalább azokat az ingóságokat kimélik meg, amelyekre az adózóknak kenyérkeresetük folytatására, vagy a legszükségesebb megélhetésük biztosítása céljából feltétlenül szükségük van. Sajnos, vannak esetek, amikor ezeket a szabályokat sem respektálják. Sőt, éppen a munkaeszközökre, a varrógépekre, a szerszámokra, az íróasztalokra, a társzekerekre „utaznak”, mert jól tudják, hogy ezeket az adós nem nélkülözheti és mindent elkövet, hogy legfontosabb kenyérkereseti tárgyait a zálogból kiváltsa.

Az adó tehát ilyen módon tényleg befolyik és a pénzügyigazgató néhány héten belül büszkén jelentheti, hogy nincs többé adóhátralékos, kezdődhetik friss erővel az új hadjárat az új adóért. Csodálatos, hogy milyen precízen működik az adóbehajtás szervezete. Csak egyre nem gon-

dolnak. Az ily módon és ily eszközökkel elekezvált adók kifizetése után a legsúlyosabb anyagi gondok zudolnak éppen a produktív munkával foglalkozó polgárok nyakába. A kis ember kénytelen uzsorásokhoz fordulni, hogy az adóját ki-

fizethesse és a szerszámait megmenthesse. Hamarosan elmerül az adósságok folyton növekvő hullámaiban és jövőre kénytelen lesz abbahagyni a munkát. Megszűnik adóalany lenni és az állam nem kalkulálhat többé vele, mint biztos jö-

vedelmi forrásra. Most még sikerülni fog az adóbehajtás, de jövőre egész nyugodtan leírhatja a kormány az adózók legnagyobb részét a mérlegből, mint effektív veszteséget. Nem lesz többé adóhátralék, nem lesz, aki adót fizethet.

Még nem végleges a lakástörvény-tervezet

Cudalbu igazságügyminiszter nyilatkozata

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Csernovitzból jelentik: Cudalbu igazságügyi miniszter tegnap Bukovina fővárosába érkezett, ahol az ottani lakásbérlők szövetségének egy küldöttsége kereste fel és elébe tárta a lakók nehéz helyzetét. A miniszter ezt válaszolta a küldöttségnek:

— A lakásbérlők problémáját, egész komplexumában most tárgyalja az igazságügyi miniszterium. A bizottságot, amelyet e célra nevezett ki a miniszter, tanulmányi célból újra összehívják hogy friss javaslatokat tegyen. A jelenlegi tör-

vényszervezetnek a formája még nem végleges és a bizottság semmiféle végleges határozatot nem hozott.

Megjelent a miniszter előtt a háziuraknak egy küldöttsége is, amely a többiek közt a rek-virálások megszüntetését kérte a minisztertől.

A budapesti román követség cáfolja Ileana hercegnő és Albrecht főherceg házassága hírét

Bécsi lap cikke az olasz-magyar közeledésről

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: A „Neue Freie Presse” tegnapi estilapja vezércikkét közöl ezen a címen „Közeledés Magyarország és Olaszország között”.

A jól értesült lap úgy véli, hogy Magyarországon semmi esetre sem lehet uralkodó tényezők érdeke olyan királyt koronázni, akinek a legitimizmus nem minden híve hódolna és aki a dinasztia viszálykodása alapján kerülne a trónra.

De ettől függetlenül — írja a bécsi lap — egymagában véve is elég érdekes az olasz-magyar közeledés, mert ezáltal Mussolini Jugoszláviát, Franciaország szövetségét nyomás alá akarja helyezni, hogy

konfliktus esetén ne egész ereje irányuljon Olaszország ellen.

Az új konstelláció, — így fejezi be cikkét a „N. Fr. Presse”, — rendkívül érdekes és Ausztriára nézve is szükségessé teszi a nagyon mérsékelt, óvatos politikát.

A magyar trón betöltéséről szóló hírek kapcsán került forgatombá az a kombináció is,

hogy Albrecht főherceg, a magyar trón egyik legkomolyabb aspiránsa

feleségül veszi Ileana román királyi hercegnőt.

Ez a hír a legutóbbi napokban oly sűrűn látott napvilágot

az európai sajtóban, hogy

a budapesti román követség szükségét érezte egy hivatalos cáfolat kiadásának.

Rövid időn belül ez már a második cáfolat.

Az egész világon dühöng a spanyol nátha-láz

Tíz nap alatt 690 halott

— Az Estilap eredeti távirata —

Newyorkon keresztül érkezett tokiói jelentések szerint az utolsó tíz nap alatt hatszázkilencven halottja volt Tokióban a náthaláznak.

Madridból jelentik: A spanyol főváros lakosságának egyharmadrésze beteg náthalázban. Minden középületet kórházzá alakítottak át.

Prágában a spanyolban megbetegedettek száma elérte az ötezret.

A betegség lefolyása eddig elég könnyű, halálozások nem fordultak elő.

Amsterdam egészségügyi hivatala jelentést tett közzé, amely szerint Hollandiában az influenza megbetegedettek száma a hárcmszorosra emelkedett december óta. Az esetek nagyrésze könnyű lefolyásúak.

A modern francia irodalom legszebb regényei a Hegedüs kölcsönkönyvtárban

A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára most óriási áldozatokkal meghozatta a modern és legmodernebb francia regényírók alkotásait, amelyekről Páris és az egész kultúrvilág „beszél”. Az alább felsorolt eredeti francia regények (és egy-két szindarab) már megérkeztek és a kölcsönkönyvtár előfizetői, akik francia nyelven olvasnak, kivehetik az alábbi műveket, amelyeknek részletes ismertetésére még visszatérünk:

- 6106 Anquetil G.: La Maitresse legitime.
6096 Anquetil G.: L'amant legitime.
6097 Barbusse H.: Le feu.
6097 Barbusse H.: L'enfer.
6094 Barres M.: Leurs Figures.
6095 Barres M.: Les deracinés.
6078 Benoit P.: La chaussée de géants.
6066 Beraud H.: Le bois de templier pendu.
6102 Bibesco P.: Les huit paradis.
6069 Bloch Jean R.: Et compagnie
6104 Bloch Jean R.: Lévy (premier livre de contes.)
6072 Bordeaux H.: Le paon blanc.
6073 Boylesve R.: Je vous ai désirée un soir.
6105 Cabanès Docteur: Les Morts mystérieuses de l'histoire I-II
6099 Delteil J.: Jeanne D'arc.
6111 Dekobra: Tu seras courtisane.
6089 Dominique P.: Notre Dame de la sagesse.
6082 Dorgelés R.: Saint Magloire.
6080 Duhamel G.: La pierre d'horre.
6074 Duhamel G.: Confession de minuit.
6098 Genevoix M.: Raboliot.
6070 Giraudoux J.: Siegfried et le limousin.
6067 Gide Andre: La Porte étroite.
6081 Hamp P.: Les chercheurs D'or.
6110 Istrati Panait: Présentation des Haidoucs.
6113 Istrati Panait: Oncle Anghel.
6092 Lombroso: Vies de femmes.
6067 Latzkó A.: Les hommes en guerre.
6107 Maran R.: Batouala.
6112 Margueritte: Jeunes Filles.
6064 Margueritte: La garconne.
6103 Maurois: Berard Ouesnay.
6079 Maurois: Ariel ou la vie de Shelley.
6108 Mauriac: Le baiser au cèdreux.
6065 Mauriac: Genitrix.
6077 Psichari J.: Le crime de la zarina.
6115 Proust M.: Du côté de chez swann I.
6116 Proust M.: A l'ombre des jeunes filles en fleurs.
6117 Proust M.: A l'ombre des jeunes filles en fleurs.
6118 Proust M.: Le cote de guer-mantes.
6119 Proust M.: Le cote Sodoma et Gomorhe I.
6120 Proust M.: Sodoma et Gomorhe II.
6121 Proust M.: Sodome et Gomorhe III.
6122 Proust M.: Sodome et Gomorhe IV.

- 6123 Proust M.: La prisonniere.
6124 Proust M.: La prisonniere.
6125 Proust M.: Albertine disparue.
6126 Proust M.: Albertine disparue.
6071 Regnier H.: La Peur de l'Amour.
6114 Regnier H.: L'escapade.

- 6100 Radiguet: Le bal du comte d'Orgel.
6075 Recouilly Le Printemps Rouge.
6083 A-B. Rolland R.: L'ame enchantée I-II.
6084 Robert H.: Les grands procès de l'histoire I.
6085 Robert H.: Les grands procès de l'histoire II.

- 6086 Robert H.: Les grands procès de l'histoire III.
6087 Robert H.: Les grands procès de l'histoire IV.
6088 Robert H.: Les grands procès de l'histoire V.
6090 Rostand E.: Chantecler.
6091 Rostand E.: La princesse lointaine.
6101 Thierry S.: Le chèvrefeuille.

Nem lehet bekebeleztefni az idegen valuta-tartozásokat

Hatósági rendelkezések lehetetlenné teszik a külföldi kölcsönöket

Az igazságügyminiszterium tudvalevőleg hatályon kívül helyezte az 1924. évi 11.500. számú, az idegen valutákban történő bekebelezéseket eltiltó rendeletet. A pénzpiac fellélegzett az idegen valutákban történő jelzálogkölcsönök bekebelezésének engedélyezési hírére. A pénzintézetek és magánbankházak megbízottaikat kiküldték külföldre, hogy az ismert pénzforrásokkal felveszék az összekelesztéseket.

Az osztrák és magyar pénzpiac ismert feltételei mellett kerestek városi házakra, földbirtokokra és iparvállalati objektumokra valutakölcsönöket. A külföld 12-14 százalékos

kamatot és a perfektuálásokra is megtörténtek az előzetes intézkedések.

Váratlanul azonban újabb akadályok merültek fel. A leg súlyosabb ezek között, hogy minden egyes kölcsöntranzakció esetében a devizaellenőrző hivatalok engedélyt kell ki-kérni, amely hivatalok a kéréseket a bukaresti központba továbbították. Onnan pedig az a rendelkezés érkezett a devizaellenőrző hivatalokhoz, hogy a kölcsönt felvevő felek kötelesek igazolni nemcsak a teljes biztosítékot a kölcsön fedezetére, hanem azt is, hogy milyen célokra használják fel a

kölcsönt. Ez utóbbi a magán-gazdaság legsajátosabb üzleti titkát képezvén, máris lehetetlenné teszi számunkra a valutáris kölcsönök igénybevételét.

A devizaellenőrző hivataloknak van még egy sérelmes és érthetetlen rendelkezése, és pedig, hogy belföldi hitelező nem kaphat engedélyt valutakölcsönének bekebelezésére és így még azok az igen tekintélyes belföldi valutatőkék sem kerülhetnek ily módon a cirkulációba, melyek több milliárd lejre rugó összegben a pénz-szükében erősen enyhítenék a kamattételeket.

Kártérítés az elcsábított feleségért

Jár-e tartásdíj a hűtlen asszonynak

Korunk krónikáját, erkölcsünk sajátságos válságát leginkább lehet tanulmányozni a tárgyalótermekben.

Bécsben utóbb ezt a pört tárgyalták: Férj és feleség elvált egymástól, a férj szabályszerűen fizette a feleségének a tartásdíjat. Közben, mikor az elvált feleség a magányában vigasztalóra akad, a férj megszüntette a tartásdíjat. Ebből pör keletkezett. A férj ügyvédje szerint az olyan nő, aki szeretőt tart, nem számíthat tartásdíjra. A törvényszék a férj mellett döntött, de a fellebbezői fórum kimondotta, hogy a volt férj tartozik ezután is fizetni a tartásdíjat, pusztán akkor nem tartoznék fizetni, ha az elválás pillanatában a felek kifejezetten megállapodtak volna abban, hogy a tartásdíj fizetése a iöntnevezett esetre nem érvényes.

Gmundenben hasonló cifra ügyet tárgyaltak: egy kereskedő ezeröttszáz shilling kártérítést követelt a kereskedelmi utazótól, aki a feleségét elcsábította, azzal az indoklással, hogy ezáltal ház-

tartása fölborult, gyermekeit intézetben kell neveltetni. Az, aki bűnös, fizessen is.

A kereskedelmi utazó tagadta, mintha anyagi kárt okozott volna a kereskedőnek, ő különben is

azonnal otthagya a nőt, mihelyt elvált a kereskedőtől, emélfogva ha a kereskedő akarja, ismét elveheti.

A gmundeni törvényszék ítélete így hangzik:

— A kereskedő teljes joggal kért kártérítést azokért a káro-ért, melyeket feleségének elcsábítása által szenvedett. Hűtlen feleségét — nem tartozik visszafogadni.

Hiába, vannak még bírák Gmundenben...

Megfizették a posta kárát és mégis fogságban maradt a nagybányai városi tanácsos

A vaskói postacsallással kapcsolatban tartóztatták le pár hónap előtt Petrován József volt nagybányai városi tanácsost, akit azzal vádoltak, hogy Lehoczky József postatisztól az elsikkasztott összegből 550 ezer lej kölcsönt vett fel.

Petrován hozzátartozói most a postának megtérítették a teljes kárösszeget, mire a postainspektorátus átírt a vizsgálóbíróhoz, hogy kára

megtérült. Petrován pedig ügyvédje, dr. Delean Károly útján kérte szabadlábra helyezését, amit azonban úgy a királyi ügyész, mint a vizsgálóbíró visszautasított.

Petrován védője megfellebbezte a határozatot és így az ügy a Tábla vádtanácsa elé került.

Értesülésünk szerint dr. Sovrea Valér vezetőügyész a vaskói postacsallás ügyében elkészítette a vádiratot.

Heyman Szinkör

Ma

Csúkö és Kalap

Roda-Roda szindarabja Heltai Jenő fordításában

Harry Liedtke — Hans Junkermann
Oiga Tschecowa — Mindszenthv Mária

Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek

Ujabb rendelet az utlevelek látamozásáról

A belügyminisztériumból ma rendelet érkezett, amely szerint azoknak a váradi lakosoknak utleveleit, amelyeket valamelyik külföldi román konzulátus állított ki, elutazás előtt szintén a rendőrprefektúra látamozza.

A biharmegyei lakosok külföldön kiállított utleveleit a vármegyei prefektúra bélyegzi felül.

A nőegylet műsoros estélye

A Biharmegyei és nagyváradi román kath. nőegylet január 15-iki estélyére lázasan folynak a próbák s az ambiciózus rendezőgárda a szereplő művészekkel karöltve szorgoskodik, hogy a minden tekintetben nyívs és rövid műsor a legfokozottabb igényeknek is megfeleljen.

A műsor a következő:

1. Megnyitó beszéd: Nagy Márton nyug. főszolgabíró.
2. Rachmaninoff: Pre. ude, Liszt: Resignol, zongorán előadja Weisz Reskő.

3. Brahms: Ballada, Bizet Carmen ária, énekl: Horthyné Csígy Ella.

4. A sziv, elbeszélés, irta és felolvassa: Ruffy Paula.

5. Fráter-Balázs-Sándor nótákat hegedül és énekel Bura Károly és zenekarának kíséretével dr. Inczédy Joksmann Ödön.

Az estély a Katholikus Körben este 9 órai kezdettel lesz megtartva, meghívókat a rendezőség nem bocsát ki, mindenkit szívesen lát, aki az árva gyermekek és elaggott urinők sorsát szíven viseli. Jegyek péntek reggeltől kezdődőleg kizárólag a Hegedüs hírlapirodában és este a pénztárnál kaphatók.

A táncolni vágyó fiatalság szórakoztatásáról az országsszerte híres Bura Károly és zenekara gondoskodik.

Leltározás ideje alatt eddigi olcsó harisnyárainkat még olcsóbbra szállítottuk. „Hófehérke” áruház, Sas-palota. 3221

Női divatmellény 450.—
Női „sejtem elejét” 55.—
Kérésznenél 2. 2907-2
Hiram Iancu (Kossuth)-u.

Apolo mozgó

Ma, csütörtökön és holnap pénteken utoljára mutatja be a

Botrány Palm-Beach-ben

mindvégig mulatságos történetet, amelyben

Gloria Swanson

hírnevehez méltóan játsza meg a főszerepét

Jön! A rézbőrűek pusztulása Jön!

Nagy monumentális film 12 elvonásban

Elkerüli-e a spanyol nátha Nagyváradot?

Aszpirin és Kinin a betegség ellenszere

Kezdjük azon, hogy rettegésre nincsen ok, de mondjuk meg azt is, hogy ez még nem jelenti, mintha nem volna viszont kötelesség a legaprólékosabb vigyázatosság a spanyol nátha kontinentális veszedelmével szemben. A világsajtó már mindenkit talpra állít a láthatatlan ellenséggel szemben és mindazok a jelentések, amelyek a járvány menetrendjéről és rohanásának utjáról szólnak, minket is arra köteleznek, hogy ha egyébbel nem, állandó érdeklődésünkkel szolgáljuk a nyilvánosságot és lehetőleg az utolsó pillanatig adta védekező módokatokról és eszközökről informáljuk Nagyvárad közönségét. Nincs mit tagadni, Európában ma mindenki komoly percekkel él át és mindenki tartozik gondoskodni, hogy önmagát és környezetét, amint lehet védje, bár sajnos az epidémia ellenében prevenciót még nem nyújt 1927 magasra fejlődött orvosi kultúrája.

Elkerülheti-e Nagyváradot a veszély:

a felelet lehet kedvező.

A mai napunk azzal telt, hogy kiváló orvosokkal beszélgettünk, hogy megfelelő tájékozódást nyerünk: főleg elismert belgyógyászokkal, akik az 1918-as nagy járványt Váradon ismerték meg egész komolyságában.

— Elkerüljük-e a spanyolt? — mondta kérdésünkre egy kitűnő orvos — nehéz válaszolni, nem is lehet, de ha a járvány terjedésének vonalát tekintjük,

el szabad fogadnunk azt a feltevést, hogy a spanyol nem jön el ideig.

s talán már a német határon kiélt magát. Míg ugyanis Párisban kétségbevonhatatlanul pusztító erővel lépett fel a járvány, a közeli Grenoble-ban például teljesen normális állapotok vannak, egyetlen beteg nélkül. Hasonló a helyzet Németországra vonatkozólag: amíg Berlinben és Kölnben nagyszámú megbetegedést konstataálnak, Lipcse, Drezda és a badeni tartomány teljesen immunis az adatok szerint. Tehát számíthatunk arra, hogy a jó sors irgalmas lesz hozzánk.

— Tudunkkal — vetettük közbe — Nagyváradon meglehetősen számban vannak influenzás bete-

gek. Miről lehet megkülönböztetni a spanyolt az influenzától?

— Ez az influenza, ami nálunk fellép ilyen tájban, szokványos, enyhe lefolyású betegség, kezdődik fejfájással, lázzal, kaparo érzéssel a torokban, legnagyobb ritkaság, hogy tüdőgyulladásra fajul.

A beteg mindenesetre maradjon ágyban,

ezzel már megóvta magát. A spanyol rosszindulatú támadásában brutális jelentkezésében, gyors, magas hőmérséklet nyilvánul. Az

Mit mond a tiszt főorvos?

Beszéltünk dr. Maior László tiszt főorvossal, aki kérdésünkre a következő kijelentéseket tette:

— A tiszt főorvosi hivatalnál eddig még egyetlen spanyolos esetet sem jelentettek. Megakadályozni, hogy a járványt ide is be ne hordják, nem áll módunkban és éppen úgy nem tudunk berendezkedni egy tömegesebb megbetegedéssel szemben sem. A jár-

1918-as járvány idején szigorú rendelet tette kötelezővé az esetleges betegség bejelentését. Hígyjük, hogy ennek a nyilván érvényben lévő rendeletnek megtartására nem kerül a sor. Mindenesetre fontos: kerülni a tömeges találkozást, higiénikusan élni, tisztaságban és mértékletesen, kezet sűrűn mosni szappannal, meleg vízben, száját öblögetni például hiporollal, ami persze nem jelent mentességet csak védelmet, mert hiszen fájdalom a tudomány még tehetetlen e veszély ellenében

ványkórház nem alkalmas. — Egyedül a közkórházban volna néhány beteg részére hely.

— Azonban mindent megteszünk, hogy a veszedelmet lehetőleg elkerülhessük. Felkérem az összes orvosokat, hogy amennyiben privát praxisukban spanyolos megbetegedés előfordulna, arról haladéktalanul tegyenek jelentést a tiszt főorvosi hivatalnál is, hogy megfelelő ellenőrzést gyakorolhassunk.

Hogyan védekezzünk a spanyol ellen?

Tudósítónk ma reggel érkezett távirata szerint Budapesten a nyolc év előtti spanyoljárványhoz hasonló megbetegedés nem fordult elő, bár az influenzás betegek száma napról-napra növekszik. Orvosi vélemény szerint a napfényes időjárás kedvez a betegség terjedésének. A nagy lapok előkelő orvostanárok véleményét kérték, amely szerint spanyolnátha ugyan még nem fordult elő, de

senki sem tudhatja, nem az van-e a láz készülődésben.

Egy előkelő tanár azt fejtette ki, hogy egy fontos dolog van ma: a legnagyobb óvatosság.

— Aki egyszerre csak rosszul érzi magát — mondotta a tanár — bármilyen formában jelentkeznek is a rosszullet: étvágytalanságban, hidegrázásban, vagy szokatlan melankolikus közérzetben, azonnal feküdjék ágyba és

még mielőtt az orvos megérkeznék, vegyen be legalább egy gramm aszpirint, vagy pe-

dig egy harmadgramm, de legfeljebb félgramm kinint.

Ezáltal abovo elejét veszi, hogy a láz hirtelen szökjék fel.

Rögtön orvost kell hivatni,

aki egyéb szereket is rendelhet és amennyiben a láz 39 fok fölé emelkedik, az ő feladata megállapítani, szükség van-e szíverősítő injekciókra, vagy a beteg anélkül is kibírja a magas hőmérsékletet. Aki ezt az utasítást 1918-ban betartotta,

nem kapott tüdőgyulladást,

már pedig az esetek kilencvenkilenc százalékában a spanyol csak akkor volt halálos kimenetelű, ha az illető tüdőgyulladást is kapott. Még egy fontos körülmény, hogy

a normális hőmérséklet beállta után is jónéhány napig kell a betegnek ágyban maradni,

azután legalább öt-hat napig fűtött szobában tartózkodni, hogy a visszaesést elkerülje, ami az első megbetegedésnél sokkal súlyosabb.

Felbívíteli bizottságok alakulnak a luxus- és forgalmi adó kivetésére

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy bizottságokat szervez, amelyeknek feladata az lesz, hogy döntsének ama fellebbezések ügyében, amelyek az első adókivető bizottság határozatai ellen érkeznek és amely bizottságok az 1927 évi január 10—31-es időközben adó szempontjából osztályozzák az üzleteket, fogasztási helyiségeket, szálló-

dákat stb., a fényüzési és forgalmi adóról szóló törvény értelmében.

Ezeket a bizottságokat február elsejére hívták össze, minden megyében, a pénzügyigazgatóság helyiségébe.

E bizottságok határozatait közölni fogják a pénzügyminiszterrel.

Színház

Heti műsor

Péntek este 8 órakor: Hajtódászat. B. bérlet. Sorozat sz. 20.
Szombat délután fél 4-kor: Marica grófnő, operett, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 21.

Szombat este 8 órakor: Mienk az éjszaka, ujdonság másodsor. C bérlet. Sorozat szám 22.

Vasárnap délután fél 3-kor: Párisi kirakat, operett ujdonság. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 23.

Vasárnap délután fél 6-kor: Szeretek egy színésznőt, vigjáték ujdonság, mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 24.

Vasárnap este fél 9-kor: Dolly operett, új szereplőkkel, Mende Klári fellépésével. Sorozat sz. 25.

— Ujabb bérletet is lehet váltani. A színház igazgatóságához több oldalról megkeresés érkezett, hogy az általános bérlet során ki maradt helyekre a színidény végéig érvényes új bérletet nyisson. A megkeresések folytán az igazgatóság meghirdeti ez új bérletet, amely tehát a színidény végéig tart és az általános bérletből ki maradt helyekre szól. Az új bérlet feltételei a színház titkári hivatalában tudhatók meg, ahol a bérletek délelőtt 10—1-ig és délután 4—6 óráig ki is válthatók. Az igazgatóság ez új bérlethirdetést a közönség figyelmébe ajánlja.

— A ma esti premier. Ma, csütörtökön este premier lesz a színházban, a társulat drámai szemlélyzete fogja bemutatni a Mienk az éjszaka című francia színművet mely rendkívül vonzó cselekményével és kitűnő alakjaival bizonyára egyik erőssége lesz a szezon további műsorának. A mai premier A bérletben megy, szombat este pedig C bérletben megy a darab.

— Dolly. Az elmúlt évi műsorok egyik legvonzóbb operettjének a Dollynak vasárnapi felújítása általános érdeklődést keltett és az eddigi jegykeresletből ítélve, vasárnap este zsúfolt ház fog örülni a repríznek. Az előadás érdekessége tudvalevőleg az, hogy a címszerepet ezúttal fogja először Nagyváradon játszani Mende Klári, ki mellett a társulat legjobbjai vesznek részt az előadásban, úgy, hogy a darabnak csupa új szereplője lesz.

— Délutáni előadások. Szombat és vasárnap délután a műsor három legnagyobb sikerű darabját tűzte ki az igazgatóság, így szombat délután fél 4-kor a Marica grófnő megy Zöldhelyi Annával, vasárnap délután fél 3-kor a Párisi kirakat, az ismert kitűnő színpadon, fél 6-kor pedig Fodor László kitűnő vigjátéka, a Szeretek egy színésznőt kerül színre. Valamennyi előadás mérsékelt helyáru.

— Cirkuszi attrakciókat keres a színház. A színházban a Cirkuszhercegnőnek, Kálmán Imre világhírű operettjének az előkészítési munkálataihoz fogtak hozzá. A darab keretében egy cirkuszi műsor is van, amelynek megfelelő beállítás céljából az igazgatóság mindenfajta cirkuszi produkciót keres. Így nemcsak akrobatákat, hanem idomított állatokat is. A jelentkezések a színház igazgatói irodájában délután 5—6 közt kértetnek.

A HÉT PÚPOS TORNYYA

KALANDOS REGÉNY

Irta: JESUS DE ARAGON

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

(19)

A gordiusi csomó egyik szála

A két barát lázas izgalommal fogott a titkosírás kibetűzéséhez. A titokzatos cédulán valóban az állott: „Tizenkettőkor, a Hét Pupos Tornyában”. De vajon mit jelent ez a mondat?

A riporter, a diványon ülő kékszemű urhoz intézte szavait:

— Pardon, egy pillanatra! Látni még valami rejtett jelet, valami elfelejtett érdekes részletet ezen a furcsa papírlapon?

A megszólított nem válaszolt.

A két barát a divány felé fordult; de majd kővé meredtek a meglepetésükben. A kékszemű ur eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

— Becsapott volna?... — szólalt meg Bazílius. — Ez a szellemes globetrotter a lapban megjelent papírlap jelenek letényképezésével könnyen feltekinthető bármilyen kulcsot és...

Az újságíró hirtelen nagyot ütött a homlokára:

— Ah! Hogy is nem jutott előbb eszembe?! Most már teljesen érttem a dolgot. Nem csaptak be bennünket, barátom; ez a különös ember, aki oly udvariasnak látszott, kezünkbe adta a gordiusi csomó egyik szálát. Barátom! A dolog egyszerűen haad.

Bazílius, mint rendesen, most sem értett semmit az egészből.

— A Ször Meduza azt mondta: hogy újfundlandi kutya-hoz hasonló, alig egy méternyi farka alakot látott; emlékszik még? Nos, a papírlap lefordított jelentése egybevág állításával, amelyet pedig oly valószínűtlennek tartott a rendőrség. Nézz meg jól ezt a cédulát. Az énekesnő azt mondta csak, amit látott. Tudja már, ki volt a rabló?

E váratlan kérdésre nyitva maradt Bazílius szája:

— Ön igazán azt hiszi... hogy újfundlandi kutya volt a rabló? — kérdezte elmeredten.

— Ugyan, ne tréáljon! A Luciente-utcabeli rabló egy pupos volt! Itt van a lapban az énekesnő nyilatkozata: „Én inkább azt hiszem, hogy kutya volt, még pedig nem a legnagyobb fajtaból való, mert midőn kétlábúra állott, alig haladta meg az egy métert.” Nos, ez be van bizonyítva. „Azt is észrevettem, hogy kövéres volt a teste...” — Érti már? Magasságához képest „kövéres volt a teste”. Ez a kövérség, ez a görbe hát: pup volt. Az igazgat megvallva, most is csak ott tartunk, ahol azelőtt. De kezünkben tartjuk a titokzatos szövevény egyik szálát. Tudjuk, hogy pupos volt a tettes, s ha bizunk a véletlenben, talán elég lesz ennyi adat. Azonkívül megvan az ábécénk, a titkos írás „kulcsa”, amiről semmit sem sejt az ellenfél, mert a kékszemű ember szerencsére nem tette közre felfedezését a lapban. Ez ostobaság is lett volna. Gondosan őrizzük meg ezt a titkot... ki tudja, hátha adandó alkalomkor még felhasználhatjuk.

— Röviden: a Luciente-utcai tolvaj pupos volt. A papírlapon pedig „tizenkettőkor” adnak egymásnak találkát, egy torony-

ban, amelyet valószínűleg a „Hét Pupos Tornyának” neveznek. — Ugy-e igazam volt, amikor azt állítottam, hogy nagyon bosszantotta a tolvajt a cédula elvesztése? Meg kell találnunk ezt a fantasztikus tornyot! Tizenkettőkor! Éppen a boszorkányok s szellemek órája!...

A riporter kis szünetet tartott, majd lelkesedve folytatta:

— Ide figyeljen! A rablás szombatn történt! A mi puposunk bizonyosan a „Boszorkányok Hegyén” adott találkát! Boszorkányos dolog ez! — tette hozzá harsogó kacajjal. — No de majd levágjuk a fülét az összes boszorkányoknak s puposoknak!

Bazílius ezután elmesélte, hogy mivel ő nagyon babonás s azt hiszi, a görbehátúakról, hogy szerencsét hoznak, mintegy husz pupos barátára tett szert, akiket naponta megkávézta.

— E váratlan esemény óta azonban nem kerestem fel asztaltársaságomat. Mit gondol, ne látogassuk meg őket ma este?

Gentleman elfogadta az ajánlatot. Már lent jártak az utcán, mikor egyszerre ironikus hangon felkiáltott:

— Mit gondol, ez a lehetetlen, kékszemű tudós, csakugyan husból-vérből való ember volt? Minden valószínűség szerint a levegőbe párologott el, vagy csodálatos módon elnyelte a föld.

A rejtelmes szerenád

A kávéházban egyetlen pupost sem találtak. A pincér azt mondta, hogy Bazílius távolmaradása után hamarosan feloszlott az asztaltársaság.

— Különös, hogy jól megért egymás mellett ennyi pupos! — kiáltott fel a riporter. — Sokan gyűltek össze?

— Nagyon sokan, s mind szimpatikus alak. Malato, Martin, de főképp Sabatino. Ó, ez nagyon intelligens, furcsa ember! Olyan babonás, mint én, s rengeteg amulettet hozott magával Indiából. Elragadónak találok a társaságát. Akarja, hogy meglátogassuk s elmeséljük neki a velünk történeteket?

— Elmehetünk hozzá, de semmit sem szabad közölnünk vele.

(Folyt. köv.)

Nincs ma nagyobb szenzáció

Csáko és Kalapnál

Heyman szinkör

Csütörtök: Csáko és Kalap. Harry Liedtke, Olga Tschechowa. Slágersorozat 6.

Péntek: Csáko és Kalap. Slágersorozat 6. Harry Liedtke, Olga Tschechowa.

Szombat: Csáko és Kalap. Slágersorozat 6. Harry Liedtke és Olga Tschechowa.

Vasárnap délelőtt: Asszonyfaló, Mattyasovszky Ilona és Simon Marcsa.

Vasárnap délután és este: Csáko és Kalap. Slágersorozat 6.

Január 22.

Bokor Judit

csele-
művész

a Hatf. Körben

Jegyek a Hegedűs Ártápirodában

Csáko és Kalap

Harry Liedtke, Olga Tschechowa

MOZI

— 1313 bérkocsi állott meg három nap alatt a Dorian-Film-színház előtt és minden kocsi-ból hat ember szállt ki, hogy megnézzék Kertész Mihály legkitűnőbb rendezését a „13-as bérkocsit”, amelynek a főszerepét Lily Dima alakítja. — Lily Dima a filmen, Jolanda Dragos és Peter Sarters pedig a színpadon charlestont táncolnak. A 8 felvonásos Dorian film ma, csütörtökön utoljára kerül színre. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Glória Swanson csütörtökön és pénteken játsza utoljára a nagy sikert aratott Palm-Beachi botrány c. film főszerepét. Glória Swanson itt valóban beigazolja, hogy páratlanul áll e zsánerben, temperamentumos, humoros és elragadó minden jelenetében. — Jön: A rézbőrűek pusztulása! Nagy, monumentális film.

Kitűnő asztali bor
1 liter

továbbra is

18.— lei

Vasile Conta (Halász)-utca 43.

BOBITAN

angol és francia uri szabó jutányosan készít uri ruhákat és minden e szakba vágó munkát

3191

Parcul Eminescu 26 sz.

Szücs

és szőrmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Ciorogariu (volt Uri-utca) 4. sz.

**Ma este
9 órakor
ENESCU
első hangversenye
a Kath. Körhöz
Jegyek
a Hegedűs Hírlapirodában**

Kártérítést kap a Rimanóczy-fürdő őreg borbélyja

Evtizedeken át borotválta és nyírta a vendégeit Balics András borbély-mester, akinek erre vonatkozó jogát még néhai Rimanóczy Kálmán végrendelete is megerősítette. Két év előtt azonban a fürdő bérleti konkurrenciát csináltak neki és egy másik borbélyműhelyt rendeztek be a fürdő más helyén. A konkurrencia persze ártott az öreg Balicsnak, aki ezért egy nap felpakolta a boltját és elköltözött régi munkahelyéről, a fürdőből, azonban — hivatkozva a Rimanóczy-végrendeletre — pört indított a bérlet ellen. Háromszázezer lei kártérítést követelt a jóember a Rimanóczy-szálloda és fürdő részvénytársaságtól.

A törvényszék elutasította a keresetét azzal, hogy az ipar gyakorlása szabad.

Néhány nappal ezelőtt a Tábla elé került az ügy, ahol dr. Popescu Aurel ügyvéd képviselte Balics Andrást.

A Tábla megállapította,
**az öreg borbély-
nak igen is kár-
térítés jár**

és utasította a törvényszéket, hogy a kártérítés nagyságát állapítsa meg.

Akinek két anyóst adott a végzele...

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Strada Simeon Barnutiu (Damjanich utca) 10. számú ház előtt felvágta az ereit Bay Ferenc nagyváradi kocsigyártósegéd azért, mert az anyósa: Ács Mihályné, nem támogatja a családját.

Cikkünk megjelenése óta meggyőződünk arról, hogy szerkesztőségünket helytelenül informálták, mert Bay Ferenc felesége már hét éve nem lakik édesanyjánál. Nagy Jánosné, született Gyenge Eszter fogadta örökbe a leányt, ő adta férjhez és ha tehát valakinek egyáltalán segíteni kellett volna a kis családon, akkor az Nagyné és nem Ácsné.

A kocsigyártósegéd, akinek nem is egy, hanem két anyóst adott a végzele... a biztos gyógyulás útján van.

Befejezte a városi közgyűlés a költségvetési vitát

Ma kezdik meg a régi vezetőség munkásságának felülvizsgálását

A városi közgyűlés tegnap befejezte a költségvetés tárgyalását. A nap legnagyobb részében a villamosmű költségvetéséről volt szó míg a másik két városi üzemmel aránylag röviden végzett a közgyűlés. A délutáni órákban a városi vasutnak biztosított kedvezményes áramdíj körül folyt nagyobb vita. A villamosmű költségvetésébe ugyanis a városi vasut fogyasztása címén 3,500,000 lej költséget állítottak be, azon az alapon, hogy a vasut — a városal kötött szerződés értelmében — az áramot önköltségi áron, vagyis 5 lej 50 bani egységen kapja.

Pogány József tanár számítása szerint az önköltségi ár nem 5.50, hanem 5.66 lej volna. Hasonló véleményen van Dragomir Vasile igazgató is.

Dr Szántó Dezső hivatkozik a villamosmű igazgatóságának egy már évekkal ezelőtt elkelt jelentésére, amely szerint túl nagy a városi vasutnak biztosított kedvezmény. Azt hiszi, hogy a minisztérium a városra nézve terhes szerződést meg fogja semmisíteni.

Dr Simonca György elfogadja az eredeti tételt azzal, hogy az egységárak revíziójára később is lesz mód.

Dr Ardelan Jusztin a városi vasut érdekében szólalt fel, mire a közgyűlés az eredeti javaslatot elfogadta.

Dr Soós István előadta, hogy a közvilágítás címén fölvert 2 millió 520 ezer lejes kiadást a város általános költségvetésében akarták fölvenni, mert igazságtalanság az, hogy ezt csak a villamos áramfogyasztók fizessék.

Pogány József és dr Philip Viktor hozzászólása után a közgyűlés napirendre tért a kérdés fölött.

A villamosműnek a Ferdinánd király (Rákóczi) uton levő üzlete 2,040,000 lej bevétellel szerepel a költségvetésben, viszont ugyanaz a kiadások rovatában 300,000 lejjel nagyobb összeggel szerepel.

Schwarz Lajos szerint hat, vagy legkésőbb kilenc hónap alatt likvidálni kell az üzletet, amely jövedelmet nem hoz, csak éppen konkurrenciát csinál az iparosoknak.

Barbu Romulusz és dr Rozvány Jenő hasonló véleményen van.

Tulbure polgármester azonban azt tartja, hogy az üzletet rentabilissá lehet tenni. Ami a konkurrenciát illeti, az csak a fogyasztók érdekeit szolgálja. A javaslatot elfogadják.

A következő tétel a színház világitása, valamint egyéb kulturális nemzeti és filantrop célokra fölvert 225,000 lej.

Dragomir igazgató 50,000 lej segélyt kér természetesen a fémipari szakiskolának — a jelesen végzett növendékek jutalmazására.

Major György főesperes — a tételnek 100,000 lejjel való növelését kéri.

Dr Rozvány Jenő szerint a tételt tévesen iktatták be a költségvetésbe, mert az ingyen világitás költségei az általános költségvetésben, már úgy is szerepelnek.

Dr Soós István azt javasolja, hogy a tételt 50,000 lejjel növel-

jék s a többletet juttassák a fémipariskolának.

Tulbure polgármester: Ne avatkozzunk be az állandó választmány hatáskörébe.

Mavrodin Athanáz: A közgyűlésnek joga van az állandó választmányt rendre utasítani!

Tulbure: Még csak az kénel (Derűtség.)

A különböző telepek világításának költségei 3,529,302 lejjel szerepelnek az előirányzatban.

Dr Szántó Dezső szerint az irodák túlszűfoltak és a munkaházak nem elégségesek. Miért nem épít a villamosmű, amikor van erre alapja?

Dr Soós István: Tavaly és tavalyelőtt az erre a célra fölvert összeget gépek beszerzésére kellett fordítani, az üzem fenntartása érdekében. Az idén azonban intézkedni fognak, hogy a költségvetésbe felvev 900,000 lejt építkezésre fordítsák.

Ezzel a villamosmű költségvetésének tárgyalása befejeződött. Következett

A vízvezeték és csatornázási üzem

A költségvetés tárgyalása során dr Simonca György az üzemeket vezető mérnökök külön díjazása mellett szólalt fel.

Dr Szántó Dezső szerint nem sok az az 5200 lejes havi honorárium, amiben a mérnökök eddig részesültek. Ezt meg kell adni, már csak azért is, mert remunáció formájában — az év végén — ugyanis kapnának körülbelül ennyit.

Tulbure György: Seniksem kaphat két helyről fizetést!

Barbu Romulusz: Mennyi a városi mérnökök rendes fizetése?

Dr Soós István: Kőszeghy József 18000, Szemes Antalé és Eichner Ernőé pedig 12,000 lej havonta.

Barbu: Ez kevés egy mérnökembernek. Az üzemek kommercializálásának elve azt diktálja, hogy akik dolgoznak, azokat meg is kell fizetni.

Dr Simonca: A mérnök

olyan szabad foglalkozású ember, akár az ügyvéd. A mérnöki munka speciális munka, amit jobban kell fizetni, mint mást.

Tulbure polgármester: Ugyanúgy gondolta, hogy a mérnököket az elérendő nyereségből fogják honorálni, de ha a közgyűlés kívánja, napidíj, vagy külön munkadíj címen fizetést is kaphatnak.

A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

Barbu Romulusz sokalja a Körös elleni védgátak építésére fölvert 250,000 lejt.

Bota György: Ha a Körös alacsony, a kishíd táján mocsarak keletkeznek, amelyek kigőzölgése ártalmas.

Kőszeghy József szerint egy szennyvíz-levezető csatorna építése tulsokba kerülne, ezért erről egyelőre nem lehet szó.

Pelle János a vízvezetéknek a perifériákra való kiterjesztése érdekében szólalt fel. Ez nemcsak egészségügyi, hanem tűzrendészeti szempontból is fontos.

Tulbure: Amit lehet, megte-
szünk!

A köztisztasági üzem

költségvetésének tárgyalása fejezte be a vitát.

Bota György szerint utcaszp-
ró gépekre volna szükség.

Kőszeghy: Az ilyen gépek tulsok pört vernek föl s mellék-
utcaikon nem is volnának hasz-
nálhatók.

Barbu: A városnak a szeméthordáshoz van 52 lova és ehhez 26 kocsisa. Ezek naponta csinálnak nagy kényelmesen vagy két-három fuvar. Ehelyett szeméthordó automobiloikat kellene beszerezni, vagy adni ki vállalatba a szeméthordást.

Dr Markovics Ignác felszólalása után Tulbure polgármester a vitát bezárta s a költségvetést elfogadottnak jelentette ki.

Ma délután 4 órakor teszi meg a régi városi vezetőség munkájának felülvizsgálására kiküldött bizottság jelentését a közgyűlésnek.

Megettek a farkasok egy pásztorfiut

Csak a két csizmája maradt meg

Durnó Stefan 16 éves kvaszói pásztorfiut tegnapelőtt farkascorda támadta meg; az éhes vadállatok a szó szoros értelmében elevenen falták fel a szerencsétlen pásztorlegénykét.

A papinói hegység lábánál levő Kvaszó községben pásztoroskodott Durnó Stefan, aki két napi szabadságot kért a munkaadójától, hogy a szomszéd községben lakó szüleit meglátogathassa.

Munkaadója intő figyelmeztetése ellenére este nyolc órakor, hatalmas farkasbottal kezében utnak indult a pásztorfiu. Hajnali két órakor egy gazda szekéren igyekezett Kvaszó irányában. A holdvilá-

gos éjszakában, a községtől alig három kilométernyi távolságban észrevette, hogy az uton nagy csapat farkas marakodik. Lekapta fegyverét és közéjük tüzelt, mire a duvadak eliramodtak. A gazda megállította szekerét és leszállt, amikor rettenetes látvány tárult szemei elé:

az uttest szélén hatalmas vértócsában két csizma hevert, melyekből szétmarcangolt lábszárak látszottak ki.

A borzalmas lelet színhelyén véres ruhafoszlányok, csont és husdarabok hirdették a szegény pásztorfiu gyászos végét, akit az országuton támadtak meg a fenevadak.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 272.50

BERLIN... 12305 PARIS 2060—
NEW-YORK 51825 PRAGA 1534.50
LONDON... 251825 B. PEST 90.65
BECS... 7307 MILANO 2190.

Egy kis inas balesete a szalontai Kemény- gyárban

Szalontai tudósítónk telefonál-ja: Tegnap délelőtt a Nagyszalontán levő Kemény-féle konzervgyárban egy Balog Lajos nevű tizenéves kútó gyereket súlyos baleset ért.

A gépteremben egy kályha füstöltni kezdett és Balog Lajos meg akarta igazítani a kályha csövét. Egy üzemen kívül levő gép szíj-án felkuszott a kályhacső magaságáig. Mivel a fiú a szíjat küssé erősen rántotta meg, a gép is mozgásba jött. A gyerek ettől megijedt és egyik kezével belekaspaszkodott a transzmissziós-szíjba mire a transzmisszió is mozgásba jött és szíjja

elszakította a gyerek balkar-ját,

míg a másik, mozgásban levő szíj odahajította szegény kis Balog Lajost a plafonhoz, úgy, hogy

ballába elört.

Emellett súlyos belső és külső zúdásokat is szenvedett.

Orvost hívtak és az bekötözte a szerencsétlen gyereket, aki csodálatosképen eszméleténél volt.

Balogh Lajost kórházba szállították. Állapota válságos.

Brumzala elmegy a jósnőhöz, aki kiveti kártyáit és így szól hozzá.

— Csudaszép feleséget kap.

Okosat, gazdagot és linomat.

— Pompás — kiált fel Brumzala — még csak azt mondja meg, hogy hogyan szabaduljak meg a jelenlegitől?

* SZABÁSZATI TANFOLYAM. Modern szabás, varrás, gyers- és könnyű elsajátítása. Január elsejétől kezdődően elsőrangú szakértő vezetése alatt külön és csoportos tanfolyamok kezdődnek. A legkényesebb modern módszerrel, rövid időn belül elsajátítható a szabás minden ága. Kiváratra a szabászatit kurzus bővíthető a varrás gyakorlati elsajátításával is. Tisztviselőknél külön esti tanfolyam. Mérsékelt árak. Tanfolyam időtartama, valamint közelebbi adatok megtudhatók bármikor Edelman Hédinél „Dáma”-szalon, Rimánóczy-utca 12.

x Bolgár fakereskedő telefonja 859. lakása Vámbáz-u. 51.

x UTÁZIK KÖVÖLDRE? Vízumot vegyen a Hegedüs Hírlap-irodában.

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	272 1/2-es lívill s után		270-es zárlat után		Ma	
	Áru	Pénz	Áru	Pénz	Áru	Pénz
Pengő	3370	3360	3375	3395	3370	3360
Dollár	192	191 1/2	192 1/4	191 3/4	192	191 1/2
Cseh korona	571	569	572	570	571	569
Svájci frank	3720	3710	3725	3715	3720	3710
Osztrák shilling	2715	2705	2720	2715	2715	2705
Francia frank	765	760	770	765	765	760
Angol font	935	931	935	933	935	931
Olasz lira	825	820	830	825	825	820

Ki lesz a Csarnok elnöke?

Dr Popper Ákos lemondása

Nagyvárad egész gazdasági életét meglepte dr Popper Ákos elhatározása, hogy a Kereskedelmi Csarnok elnöki tisztségéről lemondott. A lemondás okai eléggé ismeretesek. A Csarnok tagjainak egyrésze ugyanis már régebben mozgalmat indított a bankok politikája ellen, azt követelték, hogy a Csarnok a kamatmaximálás ügyében interveniáljon a kormánynál. Ennek az ötletnek tekintélyes száma híve akadt és minthogy a Csarnok az elhatározás ellenére a kormánynál a közbenjárást elmulasztotta, igen élénk mozgalmat indítottak a Csarnok vezetősége ellen.

Ennek a mozgalomnak az eredménye lett az, hogy dr Popper Ákos, aki egyszersmind Nagyvárad egyik legnagyobb bankjának vezérigazgatója, nem azonosíthatta magát a Csarnok bankellenes magatartásával és levonta a konzervenciákat.

A helyzet ebben a pillanatban a Csarnok körül eléggé bizonytalan. Az ellenzék sikere kétségtelen ugyan, azonban senkisé tud-

ja, hogy ki veszi a kezébe ennek a nagyfontosságú intézménynek a vezetését és milyen intézkedések történnek a Csarnokban összpontosult kereskedői érdekek további képviseletére.

Megkérdeztük ebben az ügyben dr Fried Jánost, a Kereskedelmi Csarnok titkárát, aki a következőket mondta:

— Magam sem tudok egyelőre semmit. Dr Popper Ákos lemondását ma az elnöki tanács elé fogjuk terjeszteni és az elnöki tanács javaslatát valószínűleg a rendkívüli közgyűlés elé terjesztjük. Dr Popper Ákos lemondása fölött a rendkívüli közgyűlés fog dönteni. Egyébként nagyon valószínű, hogy a vezetőség már legközelebb hivatalos nyilatkozatot tesz közé a sajtóban a Kereskedelmi Csarnok ügyeiről. A legfontosabb szempont az, hogy minden aktuális ellentét és személyi vita ellenére megmentsük a Kereskedelmi Csarnokot és a Csarnok fontos intézményeit az átmenettel járható megrázkódtatásoktól.

A vizsgálóbíró szabadrábra helyezte Antal Andort, a Heisler-cég igazgatóját

Néhány nappal ezelőtt a budapesti Heisler szállító-cég megbízottjának, Bihari Sándornak a feljelentésére a rendőrség őrizetbe vette Antal Andort, a szállító-cég nagyváradai fiókjának igazgatóját. Az igazgató ellen többrendbeli sikkasztás címén adtak be feljelentést, bár az őrizetbevételenek első pillanatától kezdve azzal védekezett, hogy nem követett el sikkasztást, csupán elszámolási differencia áll fenn köze és cége közt. A letartóztatott igazgatót — mint tegnapi lapunkban megírtuk — átkísérték az ügyészségre, ahonnan a vizsgálóbíró elé került.

Plitos vizsgálóbíró tegnap délelben kezdte meg Antal igazgató kihallgatását, amely a délutáni órákig tartott.

A kihallgatás során az igazgató beigazolta, hogy a feljelentés adatai tévesek, azokat kívül felejtette különböző pénzügyeseknél fekvő

4500 dollár vagyonát biztosítékul, amennyiben a Heisler cégnek az elszámolás során mégis lenne követelése rajta.

A kihallgatás végéig Plitos vizsgálóbíró elrendelte Antal igazgató azonnali szabadrábra helyezését, miután a feljelentésben foglalt adatok nélkülöztek a kellő bizonyítékot. Antal igazgató még a tegnapi nap folyamán elhagyta a fogházat.

Dr Delean Károly, a feljelentő cég ügyvédje, munkatársunk előtt kijelentette, hogy most már egyezkedési tárgyalással fogják elintézni.

Ha még egyszer észreveszem, hogy valakivel a konyhában csókolózik, megmondom a férjemnek.

Az istenért, nagysága, meg ne mondja neki, hiszen úgyis féltékeny rám.

* Mosoiu tábornok Nagyváradon. Mosoiu tábornok, a volt liberális kormány közlekedésügyi, majd közmunkaügyi minisztere, tegnap Nagyváradra érkezett, hol párthívei és barátai körében párnapot fog eltölteni. Mosoiu tábornok ez idő alatt tanácskozni fog a liberális párt biharmegyei tagozatának átszervezéséről is.

x Ma van ez első Enescu-koncert 9 órakor a Kath. Körben. Jegyek a Hegedüs Hírlap-irodában.

* Vizsgák a jogakadémia. A rendes évi januári vizsgák ez idén január 31-én kezdődnek. A vizsgákra való jelentkezést a dekanátusban január 17-től 22-ig, délelőtt 9-11-ig történik.

x 13, 14 és 16-án Enescu-koncert a Kath. Körben. Jegyek 178, 143, 95 és 72 leles árban a Hegedüs Hírlap-irodában.

* Értesítés. A Goidu-liceum igazgatósága az érdekeltek tudomására hozza, hogy a magánvizsgák f. hó 25-én reggel 8 órakor kezdődnek a liceum bejáratánál kifüggesztett sorrendben és helyen. A jelöltek vizsgadíj címén 135 leit fizetnek tantárgyanként és 100 leit beiratási és nyomtatvány címén. A jelentkezők tartoznak felmutatni: 1. születési bizonyítványt, 2. iskolai bizonyítványt az utolsó osztályról, 3. nyugtát a befizetett vizsgadíjról. A fenti vizsgadíjban befoglaltatik a júniusi vizsgadíj is.

Harry Liedtke

mindenkinek látni kell

* Három új román könyv. A bukaresti „Cartea Romaneasca” előkelő kiadóvállalat kiadásában megjelent most Mihail Sadoveanu-nak, a legnagyobb román írók egyikének (aki különben Biharmegyei képviselő a bukaresti kamarában), „Mormantul unui copil” (Egy gyermek sirja) című novelláskötete. Ugyancsak kiadta most a „Cartea Romaneasca” Cincinat Pavelescu-nak, az ismert román költőnek legújabb költeményeit és Ioan Adam-nak, „Ratacire” (Tevelygés) című regényét. Mind a három könyv kapható a Hegedüs Hírlap-irodában.

x A „Foto” Salonban, Ciorogariu (Uri-u.) 14 alatt 6 levél és 1 drb. nagytás már 150 Lei, művészi kivitelben.

* Sok a hamis 20 és 10 csehszlovák bankjegy. A kolozsvári csehszlovák konzulátus közli, hogy a csehszlovák köztársaság területén az utóbbi időben sok 20 és 10 k. bankjegyet hoztak forgalomba és az a gyanú merült fel, hogy ezen hamis bankjegyek Romániából származnak. Vigyázzon tehát mindenki, aki csehszlovák pénzt vásárol.

VIZUMOKAT

gyorsan és pontosan elintézi a
Hegedüs Hírlap-iroda

TELEFON

458

Beszélgetés Hatvany Lajossal

szenzációs új regényéről, az antiszemitizmus nevetséges vádjáról, önmagáról, családjáról és egy régi jóbarátáról

— Saját tudósítónktól —

Kedves, illusztris vendégei voltak tegnap szép Váradunknak: Hatvany Lajos és felesége jelent meg a tisztelők széles körében, ahol szíves, forró ünnepség fogadta a fényes kultúrájú esztéta író és művészlelkű életpáriját, Marton Böskét. Drága, nagyszerű emberek, egymást kiegészítők, profiljukat szinte nehéz beleképzelni finom szellemiségével az élet mai kereteibe; emberek, akik a vak üzleti vágatásban álmodott szépségek istentiszteletében élnek.

A Das verwundete Land európai nevű írója hosszabb ideje Kolozsváron tartózkodott. Erdély történelmi atmoszférájában álmodta meg új regényét, amely rendszerint, mint Hatvany minden írása, forró izgalmat vert fel merész elképzelésével, eredetiségével, nyugtalanító témájával a magyar közvéleményben.

Az „Urak és emberek”, mely könyváruusi úton ma jut a nagyváradai olvasók elé, a feltörő, új magyar zsidó, a nyugateurópai magyar zsidó problémája egy mélypillantásu pszichológus brilliáns megfigyelésében és megrázó rajzában. A könyv Budapesten, a Génius kiadásában jelent meg s alig tűnt fel a könyvesboltok ablakában, már Pesten és Bécsben feltűnő lapkritikák foglalkoztak a pompás Hatvany regénnyel, amelynek hátterében különböző rejtelmeket kutatnak.

A nagyszerű magyar íróval tegnap

új regényéről beszélgetünk s a könyv körül rajzó találgatásokról.

— Kolozsváron, — mondja Hatvany — már el is fogyott a kiadóm első küldeménye s volt alkalmam tapasztalni, hogy nagyon szívesen fogadták a könyvet. No Budapest, az más. Eltekintve az objektív kritika elismerésétől, teszem, Nádas Sándor egyszerűen megállapítja, hogy antisemita könyvet írtam. Igazán csak az vigasztal, hogy ugyan az a Nádas Sándor ugyan a helyen Héjjas Ivánt igen drága, kedves urnak rajzolja.

én egy kegyetlen Verhovay vagyok, Héjjas pedig a született filosemita.

Annak a magyarázatát aztán, hogy Nádas mért találja

csapnivalónak az én könyvemet, nem igen nehéz megjelenni abban, hogy viszont Szudy Elemér sajtóirodai osztályfőnök úr könyvét olyan kiválónak ítéli, hogy kétszer is el kellett olvasnia. No de hiszen Nádas Sándor husz év óta jóbarátom. Mondjuk jóbarátom volt, mert ezután nem lehet többé, nem, mivel a könyvemmel nincs megelégedve, hanem mert Héjjas Iván filosemitizmusát az én zsidóbarátságom fölé helyezi.

— És mit jelent — kérdeztük — a bécsi kritika feltevése, hogy báró úr a családját írta meg a könyvben?

— Igen, például az Arbeiter Zeitung is azt mondja, hogy a regény a Hatvany-családról szól és a familiám le is foglaltatta emiatt a könyvet. De hát szó sincs róla, annyira nem lehet a családomra következtetni, hogy Hatvany Lili, aki aztán igazán a családomhoz tartozik, lelkendező, kedves gratuláló levelében azt kérdezi, honnan vettem azt a sok zsidó figurát? A családom annyira nem tiltotta le a könyvet, hogy azok a közeli atyámfiai, akikkel bizony régen nem érintkeztem s csak köszönő viszonyban voltam, a legszívélyesebb gratulációkat küldik. A regény alakjaiban egyáltalában nem lehet családom tagjaira ismeri, aminthogy

Móricz Zsigmond a parasztozokban nem a nagyapját rajzolta meg.

— Mi lehet az oka, hogy antisemita tendenciát keresnek a könyvben?

— Két pesti bulvárd-lapnak a naivsága, vagy ostobasága ez kérem. Megszoktuk ugye a zsidót bizonyos édeskés giccsben, nekem pedig semmi okom, hogy le ne írjam, amit tudok. Antisemitizmus? Regényem hőse, Zsiga, nagystilű, szimpatikus nyugati ember, az első generáció, az alapító azonban uzsorás, de viszont történelmi tény, hogy rablólovagok voltak a különböző arisztokrata családok ősei is. A második generáció, a liberális epocha embere, a nagy grundoló, maga gazdálkodik, ismeri a nemzet irodalmát, lelkesedik a nemzet ideáljaiért, ez már konstruálható, teszem

Sándor Pál, vagy Vázsonyi alakjaiból,

a magát boldognak vélő asszimiláció embereiből...

— Vannak, akik mindenáron báró urat és édesapját akarják felismerni a regényben.

— Apám sem szerepel, egyáltalán nem. Ő igazán nagyszerű ember volt, kitűnően megtanult magyarul, zseniális volt, de egyáltalán nem tartozott a Kossuthért rajongó zsidók közé, akikről én írok. Épp ellenkezőleg, akik emlékeznek rá, tudják, hogy a másik oldalon helyezkedett el. Azt talán mégse lehetne mondani, hogy hazafias frázisokba beleesett reális érdekeit nagyon jól

látó ipari zsidó alakja rám vall, én igazán nem egy ilyen üzleti értékű ember vagyok, különben is ez az alak elárulhatom, a következő kötetben grónót vesz feleségül.

— Tehát nem önvalomás...

— Nem, semmiképp. Aki kufcsregényt akar olvasni, csatlódni fog; az leli meg csak a számadását, aki regényt akar olvasni. Regényt írtam és nem alakokat fotografáltam. Nagyön örülnék, ha megértene nek és a könyvemet szeretnék.

Ady Endre mecénása egyébként könyvének honoráriumát erdélyi kulturcélokra ajánlotta fel.

Lyonel.

Az Enescu-koncertek műsora:

Első nap, január 13-án, csütörtökön:

Bach: 3 tételes szonáta, Isaye: Téli dal. Mozart: Rondo, Beethoven: F-dur Románc. Bach: Ária. Couperin-Kreisler: Chanson Louis XIII et Pavanne, Ravel: Cigánytű.

Második nap, január 14-én, pénteken:

Händel: 2 tételes szonáta. Mozart: 3 tételes hegedűverseny. Lecrair-Kreisler: Tambour. Scarlatescu: Bagatel (román stílusban) Sarasate: Habanera.

Harmadik nap, január 16-án, vasárnap:

Dalcrose: Hegedűverseny 2-ik része, Ravel: Kadich, Debussy: Mistrels. Wieniawsky: Moszkvai emlék. Enescu: Zongora-hegedű szonáta (3 tétel). Bemutató.

Kilakoltatták a lakáshivatalt

A város nem ad löbbé helyiséget

Ma reggel váratlan meglepetés érte azokat, akiket rossz sorsuk a lakáshivatalba vezetett. A hivatal ajtaját ugyanis bezárva találták és senki sem fogadta a feleket.

A lakáshivattal, — ezzel az idejét multa háborus intézménnyel egy kis baj történt. Utólrta a végzete. Egyszerűen kilakoltatták a volt közlelmezési hivatal helyiségéből és az a hatóság, mely annyi embert tett hajléktalanná, most maga is hajléktalanná vált és fedelet keres.

Az öröm azonban korai. A lakáshivatal, jobban mondva a rekvirálóbizottság még nem szűnt meg. Csak a város vona meg tőle a hivatalos helyiségeket.

Tulbure György polgármester szisztematikus takarékosági

politikája nyilvánul meg itt is. A polgármester, aki elismerésre méltó buzgalommal örködik a város vagyoni érdekei fölött, már régebben belátta, hogy a rekviráló bizottság minden jogos indok nélkül használja a város helyiségeit, foglalkoztat egy városi főtisztviselőt és több segédszemélyzetet. Ennek a hatóságnak a városhoz semmi köze nincs.

Ezért is tudvalevőleg már régebben visszarendelte a lakáshivattól Sinka Teofil főtisztviselőt, akit a főjegyzői hivatal gazdasági ügyosztályához osztottak be, igen fontos teendők ellátására. Visszahívták a többi városi alkalmazottakat is és ma reggel a helyiségeket elvonták a rekviráló bizottságtól. Minderről a prefektusi hivatal átíratban értesítette a polgármester.

A lakáshivatal kilakoltatására vonatkozólag megkérdeztük Tulbure György polgármestert, aki munkatársunk előtt a következőket jelentette ki:

— Semmi jogcime nem volt annak, hogy a rekviráló bizottság eddig a város hivatalos helyiségeit használta és a város tisztviselőit foglalkoztatta. Mi a bizottság üléséhez szívesen átengedünk egy emeleti helyiséget, de állandó hivatal nincs módunkban biztosítani számára. Ugyanez áll a városi tisztviselőkre nézve is, akiket már régebben visszarendeltem a lakáshivattól.

A polgármester egyébként még más takarékosági intézkedéseket is foganatosított. Leszereltetett három városi telefont, amelyeket eddig ugyanis csak magánbeszélésekre használtak.

Feltétlenül nézze meg

Glória Swanson kettős szerepében az Apolló-mozgó műsorát

Minden háztartás számára

nélkülözhetetlenek a következő olcsó füzetek:

Ullstein Sonderhefte

Wie bleibe ich jung und schön?
Iss gut und bleibe schlank
Kartoffelgerichte-wahre Gedichte
Warme Süßspeisen
Kalte Süßspeisen
Kalte Kuchen
Tomaten
Kuchen und Torten
Bäckereien und Leckereien
Deikate Salate
Vom Obsteinmachen
Eierspeisen auf hundert Weisen
Wild und Geflügel
Bowlen und Püschche
Wenn Besuch kommt
Alles aus Wolle
Bestickte Damenwäsche
Tücher und Tasche
Weisse Stickereien
Neue Kreuzstichmuster
Kreuzworträtselheft
Lampenschirme und Teewärmer
Tippen und Gobein
Knüpf Arbeiten
Filet Bücher (4-féle)
Häkel Arbeiten (3-féle)
Kelim (2-féle)
Kochbücher (6-féle)

Kapható

a Hegedüs Hirlapirodában

x Ezeket a kottákat vásárolja meg: Picador: nagyszerű Charleston kotta. Barcelona: amire az egész világ táncol. Valencia: amit már mindenki ismer. Manna: Charleston (Spanyol zene.) Vision: nagyon kedves Blues zene. Elisee: gyönyörű szép fiúbemutató tango zene. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Mindenféle kotta-ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézmunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a Hegedüs Hirlapirodában.

Telefon: 458

Ne kótya-vetyélje el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha a

Nagyváradai Estilap

apróhirdetéseit között kínálja eladásra.

Telefon: 458

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állást keresőknek 50 % engedmény. »Cím a kiadóban« jezésér külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra. A „Nagyváradai Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

Megérkezett a

95

leles

gramofon-lemez
a Hegedüs Hirlapirodába.
Remek táncdarabok
Oriási válaszlelek

URIEMBER feltétlenül díszkrét uriaszony (turilány) barátságát keresi. „Qao vadis” jelgére a Hirlapirodába. 36

ALKALMAZÁS

AZ összes kereskedelmi szakmákban jártas vagyok, bárminő állást keresek (elárusító, kihordó, rektárnok, pénzbeszédő stb.) fél-százézer lei biztosítékkal. Cím: „Nagymunkaerő” jelgére a Hegedüs Hirlapirodába. 342

SUCHE ein intelligente deutsche Fräulein mit guten Zeugnisse zu einem 5 jährigen Bube. Back, Piata Regina Maria. 371

ELSŐRENDÜ manicűrös kisasszonyok felvételeinek Pölöskeinél 377

10 ügynököt részletfizetésre, való eladásra, lehetőleg szakmabeliekkel, felvesz Martin Rottenberg cég, Jorga Miklós (Zöldia) utca 15. 373

PERFECT szobaleány, éves bizonyítványokkal állást keres. Cím kiadóra. 374

TANULÓ felvétellek Plesz Áron mészáros és hentes cégnél, Ferdinánd király (Rakóczi) ut 7. 369

NÉMET kisasszony délutáni állást keres, gyermek mellé Cím: Hilária (Pece) utca 12. Grósz. 367

UJSAGARUSITÓ fiut felveszek Proppné hirlapárus, Bihoreana épület, Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utca. 368

ADÁS-VÉTEL

KORCSOLYA, egészen új nikkelezett, kerek orru 27—30-ig szabályozható, olcsón eladó. Megtekinthető a Hegedüs Hirlapirodában. 352

KISEBBSZERÜ fűszerbrendezést keres Grósz, Aradi ut 11. 375

HASZNALT íróasztalt megvételre keresünk. Vidor könyvkereskedés. 372

MATHERS: Jön a rozsán át című könyvet megvételre keresem. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 370

MEGVÉTELRE keresünk használt, garantált, üzemképes állapotban levő 55—60 HP szivógázmotort. Ajánlatokat kérünk Messitz R. T. Targu-Mures. 366

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leitől kaphatók, Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv, Reg. Ferdinand és a Pereces-utcat összekötő új utcában.) 2766

ELCSERÉLNÉM ujonnan épült modern 5 szobás magánházaikat egy kisebb, lehetőleg szintén magánházzal. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 2766

KÜLÖNFÉLÉK

KEZIMONTAZIK Ön? Nézz meg a Tünderújajakat, rengeteg ötletet, mintát kap 30 leiert. Kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában. 357

R eilek, gobelin és keilmfestést vállalkoz. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyária-u). 3. sz. alatt szemben a kapuval.

Szakácskönyvek elismeri legjobb receptekkel

Rézi-néni: Szegedi konyha	361 lei	Biri-néni: Legjobb szakácskönyve	120 lei
Kovács Teréz: Magyar konyha és házi cukrászat	301 lei	Németh Zsuzsána: Magyar szakácskönyv	94 lei
Kugler: Magyar és francia szakácskönyv és cukrászat	396 lei	Tüdös Ilona: Szerény háztartások szakácskönyve	85 lei
Kugler: Nagy házi cu rászat	361 lei	Tüdös Anna: Egyszerű házi cukrászat és gyümölcsbetőzés	65 lei
Komsa Anna: Nagy árad ki-próbált legjobb szakácskönyve	275 lei	Teréz-néni: Alföldi magyar szakácskönyv és házi cukrászat	70 lei
Bónyi Elsa: Erdélyi szakácskönyve	180 lei	Krebné: A legjobb házi cukrászat	40 lei
Tóth Imréné: Háztartási és szakácskönyv	172 lei		

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Felhívás

A Városi Lakásépítő Rtg. alapítójának megbízásából felkérem a részvényjegyzőket hogy a kapott részvényjegyzési nyugtákkal január 16-tól kezdve, délután 4—6 között, ezeknek visszalizelése végett irodámban megjelenni sziveskedjenek. Dr Váraai Ödön ügyvéd, Parcul Traian (Széchenyi tér) 12. 3369

Dr Bárdos József

órás üzletét Bul. Reg. Ferdinand 24-a sz. alá (Sztaroveszky-utcával szemben) helyezte át

Gyermekek kocsik

ernyők, gummizások, szakszerű javítások 2868

Szöke Miklós

gyermekkocsi üzembén Piața Unirii 16., Saguna Kapucinus-utca sarok.

Fűszerárak

déligyümölcsök, mindenféle konzervek, ásványvizek mindig frissen szolid árban kaphatók

Ládner Lajosnál

Str. Regele Ferdinand 24, Pénzügyi palotával szemben Naponta frissen pörkölt kávé 3134

Tűz főban

jártas megbízható keres részletfizetésre 3—7.000 lei keresettel.

Jelentkezések délután 4—6-ig Jenev gőzfűtőgő

Sánc-utca 16. sz. alatti telephén 3233

Nagy gondiól szabadul meg, ha

alkalmi ajándékot

heti vagy havi részletekre is GLORIA kép és tü.ör. Üzletből szerzi meg. Vulcan Nagy Sándor) u. 17.

A tisztelt közönség figyelmébe!

Nagyvárosi mintára berendezve שרענא ארט' כשר baromfi húscazarnok higienikus kezelésben naponta kétszer vágott libahus különként kimérve, vagy egészben, zsir, hár, füstölt-hus a legjutányosabb árban kaphatók

Friedmann Sámuel

Strada Cuza Voda 6. (Szacsavay-utca)

Vixumot

utlevélre 458 a Hegedüs Hirlapirodába kéri

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.